Ч. 90 Недїля 25 цьвітня (7 мая) 1899. Рік IX.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45

Поодиноке число 3 кр.

Вісти полїтичні.

(Ситуация мабуть змінила ся. — Нові революцийї в справі Драйфуса. — Арештоване вірменьского проводиря в Петербурзї.)

Здає ся, що ситуация вже рішучо змінила ся і що закон язиковий буде виданий на основі §. 14. Навіть відносини межи Нїмцями а Чехами якось вже менше напружені як доси. Одно лиш, здає ся, лишить ся по давному — справа язикова буде залагоджена лиш для Нїмцїв і Чехів, в прочих краях о мішаній людности полишать ся відносини такі самі як були доси. На конференциї Молодочехів і більшої посїлости, на котрій був також і міністер др. Кайцль, говорив міністер о законї язиковім, який має бути виданий на основі §. 14, подав зібраним до відомости зміст проєкту і мав сказати, що „висші чинники" суть за тим, щоби той закон язиковий, котрий має заступити дотеперішні розпорядженя язикові, увійшов в житє. Міністер доказував, що проєктований закон язиковий зовсїм не неґує головного жаданя Чехів, именно єдности і неподїльности краю. Проєкт той опирає ся так само як розпорядженя бувшого міністра дра Ґавча на териториях язикових, лиш що они тут докладнїйше означені. Молодочехи не займають проти закона неприхильного становища але противлять ся лиш тому, щоби закон той був ухвалюваний Радою державною, позаяк він після їх гадки належить до сойму.

Що Чехи змінили своє становище супротив Нїмцїв, здає ся вказувати на то та обставина, що они при виборі члена видїлу краєвого не противили ся, щоби вибрати Нїмця Верунского, що не противлять ся заведеню судів окружних в Трутнові і Лїтомишли і що не настають на то, щоби уневажнити мандати тих нїмецких послів, що не хотять вступити до сойму.

І в Тироли, межи Нїмцями а Італїянцями зачинає ся вже ситуация зміняти. Мужі довіря італїяньских послів до сойму і Ради державної зібрали ся оногди разом з мужами довіря Нїмцїв під проводом др. Катрайна на конференцию, котра мала характер головно інформацийний. Відбула ся именно виміна гадок над предложенями др. Катрайна, при чім піднесено з обох сторін, що законодавчої сили, яка належить ся соймови, не можна надавати поодиноким куриям і секциям Видїлу краєвого. Предсїдатель закриваючи засїданє зазначив, що та конференция була першим значущим кроком до зближеня обох народностий, пожаданим для обох сторін. Коли відбудуть ся дальші наради, ще не знати.

Виходяча в Римі Tribuna оголосила в справі Драйфуса нові революциї походячі, як каже, з доброго жерела. Отже після тих революций депеша італїяньского аташе войскового Паніцарді'го, вислана до італїяньского правительства дня 2 жовтня о арештованю Драйфуса — показала ся шифрованим листом, котрий Палеольоґ переклав докладно. Лист Паніцарді'го переложено в присутности Сандгера, значить ся, що ґенеральний штаб був вже перед процесом поінформований докладно о змістї листу, в місце котрого підсунув фальшивий текст. Звістне бордеро лишив був майор Естергази у портиєра нїмецкої амбасади, котрий був Альзатцем і стояв на службі француского правительства; він повідомив правительство о тім бордеро. Так само заніс був Естергази тайні документи до портиєра а той віддав їх нїмецкій амбасадї. Зі всїх тих революций виходить, що Естергази був тим, котрий підробляв документи, а душею цїлої сеї справи був Бодефр.

Берлиньскі ґазети доносять, що в Петербурзї арештувала полїция князя Ребутона, проводиря вірменьского руху, в єго помешканю а перевізчи слїдство замкнула єго до арешту. Полиция слїдила вже від давна за ним, позаяк він підбурював Вірмен против розпоряджень ген.-губернатора на Кавказї кн. Ґоліцина. В помешканю кн. Ребутона знайдено богато компромітуючих паперів. Серед вірменьскої кольонії в Петербурзї настав великий переполох.

Новинки.

Львів дня 6-го мая 1899.

— **Преосьв. митрополит Юліян Куїловский** виїхав в сьвітлу середу на лїтний побут до Ненадової, де має полишити ся аж до своєї інсталяциї у Львові.

— **Конкурси на окружних лїкарів.** Видїл ради повітової в Косові оголосив конкурс на дві посади лїкарів окружних: для санїтарного округа

---

23)

ИНДИЯ, ЄЇ НАРОДИ І ЇХ ИСТОРИЯ.

(Після Цфлюк-Гартунґа, Танера, Веґенера і др. зладив К. Вербин).

XIII.

Всїлякі віри на сьвітї і число їх ісповідників. — Хто був Будга і як він назвав ся. — Побожна казка про Будгу. — Чотири будгайскі правди і будгайскі заповіди. — Як розширила ся будгайска віра і як стала державною. — Чи був дійстно Будга і відкрите єго місця уродженя.

(Дальше).

Вся наука Ґотамо-Будги основує ся на тих чотирох сьвятих правдах, які він пояснив в своїй першій проповіди першим своїм ученикам. А ті чотири сьвяті правди то: 1) Мука. Цїле житє, то мука; все, що лиш живе на сьвітї, мучить ся. — 2) Причиною муки: „жажда", забаганє. Чоловікови хоче ся жити; він має всїлякі забаганя, похоти і пристрасти, а ті стають ся причиною єго муки. — 3) Муку треба старати ся усувати. Хто визволить ся від всяких забагань, похотий і пристрастий, той позбуде ся і муки, та дістане ся до нірвани — стану, в котрім все кінчить ся. — 4) Треба шукати дороги, по котрій можна би висвободити ся від муки. А та дорога єсть „сьвята осьмирака дорога". Ся четверта правда містить в собі всю мораль будгізму і сягає дуже глубоко в житє чоловіка, а заразом і показує, як великим і глубоким мислителем був Будга. Для всїх будгістів суть сьвятими слїдуючі пять заповідий: Не убивай, не кради, не прелюбодій, не бреши, не упивай ся. Крім того наказує будгізм любити як найбільше не лиш свого ближнього, але навіть і звірята, та бути як найщедрійшим в даваню милостинї.

Наука Будги може видавати ся якоюсь дуже невідрадною, коли она цїле житє людске не уважає за нїщо иншого, як лиш за муку, а за цїль житя ставить увільнюване себе від тої муки. Як же могла така на око невідрадна наука позискати собі в короткім часї таке множество ісповідників і стати ся вірою, в котрій нема й бесїди про якого небудь бога? Щоби то зрозуміти, треба взяти на увагу обставини, серед яких витворила ся наука Будги. За часів Будги мав браманїзм найбільшу силу в цїлій Индиї, і як тяжка змора спочивав на цїлім житю своїх ісповідників. Брамани своїми найвисшими богами: Брама, Вішну і Шіва, та множеством всїляких добрих і злих духів страшили людий, формально мучили їх, і то не лиш до самого кінця житя, але ще й по смерти. Они учили, що душа людска не умирає, але по смерти чоловіка переходить у всїлякі звірята, з одного в друге і мучить ся дальше. В той спосіб запанували були брамани над цїлим житєм индийских народів, а гнет їх давав ся всїм тяжко відчувати. Такий стан спонукував людий до глубшого роздумуваня, до шуканя якогось виходу. І ось знайшов ся Будга, котрий зробив конець браманьскому гнетови. Замість всїляких страшних богів, та ще страшнїйших злих духів браманьских, поставив він людску натуру; замість браманьского впливу і єго сили — силу власної волї кождого чоловіка, а мукам за житя і по смерти через відроджуванє зробив конець в той спосіб, що на їх місце поставив нірвану. То був духовий, фільософічний переворот в индийскім сьвітї. Але рівночасно пішов з наукою Будги і переворот суспільний. Брамани, захопивши верховодство в свої руки, держали з могучими в краю і гнобили нарід духово і фізично, Будга станув по сторонї гноблених, по сторонї бідних, поставив їх на рівні з другими, проповідував їм в народній мові, і тим позискав їх для своєї науки, словом, наука Будги зробила глубокий переворот в цїлій суспільности индийскій і стала релїґією.

Будга, умираючи, не установив нїякого наслїдника по собі, ба рішучо тому противив ся. З часом настав роздор між єго приклонниками, головно же межи монахами. Треба бо знати, що ще за житя Будги потворили ся були громади монахів і монахинь. До громади монахів вільно було вступити кождому чоловікови, котрий мав 20 лїт, але й вільно було єму виступити з громади, коли схотів. Монахинї стояли під верховною властию монахів, але Будга сам лиш дуже нерадо пристав на то, щоби були й монахинї. Отже тоті монаші громади викликували роздори. В двіста лїт по смерти Будги зробило ся було аж 18 всїляких сект. Скликувано опісля собори, щоби ті

Жабе, обіймаючого 3 громади і двірскі обшари з 10.986 мешканцями, і для санітарного округа Пістинь, обіймаючого 8 громад і обшари двірскі з населенєм 13.411 голов. Платня лікаря в Жабю з додатками 1000 зр., а в Пістини 850 зр. Речинець до кінця мая с. р.

— Який буде май? Після Фальба будуть від 8 до 14 мая бурі, між 14 а 21 снїги. Днї 9-тий і 25-тий мая суть критичними днями другого ряду. Капітан Ледоховский, що від якогось часу лїпше віщує як Фальб, каже, що до 9 мая буде змінна погода, дощ і зимно, від 9 до 23 мая зимний воздух, відтак гарна погода, потім знов змінна, а при кінци місяця гарно та тепло. І вір кому хочеш!

— Огні. В Голгочах, підгаєцкого повіта, згорів двір, стайня і шопа, власність п. Торосевичевої. Шкода, що доходить до 18.000 зр., була обезпечена. Огонь вибух в наслїдок хибної будови комина.

— Пропав без вісти з Відня — як доносять тамошні ґазети — від дня 19 цьвітня с. р. слухач фільософії Матій Сгирба чи Щирба, родом з Лїська, син руского сьвященика з Галичини.

— Про пригоду в Дернові коло Камінки пишуть звідтам: У великодну недїлю явили ся по полудни в Дернові улани з Камінки струмилової. Покрутивши ся по селї, зібралось їх 18 в коршмі і почали там гостити ся. Були в коршмі також дернївскі селяни, але они пили собі пиво і не мішали ся до уланів. Нараз пяні вже улани зняли бучу. Один з них з голим палашом кинув ся на шинкарку. Селяни зірвали ся тодї і розоружили трех уланів, котрі найбільше доказували; прочі улани притихли і вийшли з коршми. Але на улици почала ся буча на ново. Налякані Дернївці позачиняли ся по хатах. Над вечером гості забрали ся з села. Тимчасом в громадскій канцелярії, де зложено відобрані уланам три шаблї, один з обезоружених уланів просив, щоби ему віддано шаблю, а другі два грозили, що цїле село пустять з димом, коли їм не звернуть шабель. Але нїчого не вдїявши, забрали ся також до Камінки. Вечером війт, взявши собі двох людий для безпечности, поїхав з шаблями до Камінки, щоби їх віддати офіцирови. Коли переїздили попід лїс, почули побіч себе свист кулї. Налякані пустились, що сила, до Камінки і віддавши там на інспекциї шаблї, вернули до дому. Вже цїлком стемнїло, коли в Дернові почули ся знову вистріли; стріляв один з тих обезоружених уланів та кричав, щоби ему віддали шаблю. Повиходили люди з читальнї і сказали ему, що шаблї вже відставлено до Камінки. Тогди став улан знов стріляти і поцїлив одного чоловіка в ногу низше колїна, так, що куля перейшла на скрізь, а другого в лопатку; потому десь щез. Обох ранених селян відвезено до шпиталя до Львова.

— Самоубийство хлопця. В Червівцях застрілив ся оногди ученик 2-ої кляси школи народної, 14-лїтний Юрий Слободзян, в мешканю своїх родичів при ул. Панаїтів. Прикликаний міский лїкар сконстатував лиш смерть. Причина того незвичайного самоубийства незвістна.

— Против пяниць. Від дня 1 сїчня ісгнує вже в Англії право, після якого можна всїх признаних за пяниць віддавати на час до трех лїт до закладу, що призначений на лїчене від пияньства. Крім сего позваляє се право поміщати в сїм закладі кождого, що его побачить ся чотири рази на рік на публичнім місци пяного до тої степени, що міг би зняти яку бучу.

— Новочасне чудо. У Віднї в IX. окрузї розрізав на днях столяр лату і побачив там на обох половинах розрізаного сука образи Ісуса Христа та Матери Божої. Зараз розійшла ся о сїм вістка в сусїдстві, та люди стали товпити ся кругом него з великою побожностию, аби побачити то чудо. Хитрий столяр покористував ся нагодою і показував сї образи за оплатою 30 кр. Сфанатизований нарід не порозумів ся на підступі, але на щасте вмішала ся в сю справу полїция, забрала образи та столяря на полїцию, мимо сильного опору, який ставили люди і там показало ся, що розрізаний сук мав подобу людского лиця, але мнимі образи були сильно підмальовані.

— Салдати на сценї. В Варшаві грали в великім театрі оперу „Кармен“, а на іспаньских жовнїрів взяли за статистів російских салдатів. В першім актї, коли виходять они під командою Йозуа, салдати вийшли, але нараз спинили ся. В першім рядї крісел в партері сидїв ґенерал Пузиревский. Підофіцира, що провадив відділ, не упереджено, що зі сцени не віддає ся ґенералам войскових почестий. Він станув випрямлений „рукі па швам“ та крикнув на весь театр: „смірно-об!“ а цїлий відділ іспаньского войска спинив ся перед московским ґенералом. Коли сей побачив, що они не йдуть далї, хотів їм додати відваги, махнув рукою і каже півголосом: „Харашо, харашо ребята!“ Щож має робити салдат, коли его хвалить „начальство?“ Відповісти! Тож гукнули они на цїле горло: „ради старать ся ваше превасхадітельство!“ Публика крикнула серед шаленого сьміху „славно“, а ґенерал вийшов з театру.

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Робота в городї в маю: Передовсїм треба покінчити ті роботи, які треба було зробити ще в цьвітни. Тепер садить ся пізну бараболю і висаджує ся розсаду, карафіоли, салату, селеру, пори, волоску капусту і т. д. Коли на дворі сухо, треба розсаду вечером добре підливати, а коли земля присхне, то її зрушувати еї вузкою сапою. З першого засіву редьковки есть вже тепер збірка; треба сїяти еї другий раз, щоби через цїле лїто була нова. Також сїє ся другий раз головчасту салату (найлїпше жовту набиту). Хто хоче мати пізну моркву (коротку), сїє тепер другий раз (н. пр. ранну голяндеку). Почавши від 8 мая, садить ся фасолю пішу і тичну. Хто добре пильнує роботи в городї і хоче мати зиск з него, той вже в цьвітни садить огірки і динї у вазонках або скринках; по першій половинї мая, коли мине пора, в котрій найчастїйше бувають приморозки, пересаджує ся огірки і динї на грядки, але вазонки треба ще коло них лишити, що би на ніч, коли можна сподївати ся приморозка, можна їх ними вкрити. Огірки садить ся просто на грядку також аж в другій половинї сего місяця. При садженю огірків треба на то зважати, щоби не садити за густо; рядки повинні бути бодай на 1 метер і чверть від себе, а ростинки в рядках на 40 до 50 центиметрів одна від другої.

— В садї треба нищити сего місяця дуже шкідливого хрущика, т. зв. цьвітогризка яблінкового, котрий нищить иноді всї цьвіти на яблїнках. Він наколює цьвітові пупінки і зносить в них яєчка, з котрих відтак вилазять личинки і вигризає цьвіт в серединї. Его нищить ся найлїпше в той спосіб, що досьвіта, коли хрущики сидять на галузках як би задеревілі, розстеле ся під яблїнку плахти і обтрясає ся галузє в той спосіб, що побиває ся їх сильно рукою так, щоби они стрясли ся; хрущики тогди спадуть на плахту і їх треба згортати, та палити або заливати кипятком.

залагодили спори і завели якийсь лад межи монашими громадами, але то не помогло нїчого. Аж коли король Асока став будгістом, установив окремих урядників, котрі мали удержати лад і порядок в монаших громадах; він скликав собор всїх будгістів і тогди установлено т. зв. правила Моґаліпути, котрих і до нинї придержують ся Сінґальці на Цейльоні. Моґаліпута вибрав старшину, котру вислав до Кашміру, до Афґаністану і всїх країв під горами Гімаляя, а син короля Асоки, Магіндо, пішов до Цейльону. В той спосіб став будгізм державною релїгією і почав ширити ся при помочи місий, але рівночасно і розділив ся на дві великі партиї, на будгізм північний і полудневий. До полудневого належать нинї головно Цейльон і позадна Індия (Сіям) і тут задержав ся будгізм ще найчистїйше; північного придержують ся краї коло гір Гімаляя, особливо Непаль, відтак Тибет, Хіна, Япан і Монголїя.

Первістно не знав будгізм нїяких богів, отже й не мав нїякого обряду; то була віра, скажім чисто фільософічна. Але вже дуже рано заведено в нїм звичай віддаваня чести всїляким памяткам, що нїби то лишили ся по Будзї, і устроюваня походів до сьвятих місць, де перебував Будга. Ще пізнїйше, іменно около 194 р. по Хр. витворила ся в північнім будгізмі нова секта т. зв. Магаяна, котра опісля надала будгістам богів і завела в будгізмі обряд обчислений на поверховність. До найбільшого поверховного розвою дійшов будгізм в Тибетї, де будгісти мають свого духовного зверхника званого Даляї Ляму, о котрім нарід каже, що він нїколи не умирає лиш заєдно відроджує ся, молоднїє в своїм наслїднику.

Задлятого, що північний будгізм дуже значно відступив від первістного свого стану і що про первого его основателя ісповідники его повидумували всїлякі казки та чудеса, був зразу в Европі погляд, що якогось Будги, чи Ґотамо нїколи не було на сьвітї, що то все, що про Будгу говорить ся лиш видумка будгайских духовників, котра має на цїли піддержати культ Будги. Новійші наукові розслїди староіндийских книг показали, що Будга жив дійстно і був одним із многих учителїв, котрі виступали до борби з браманїзмом. Два роки же тому назад відкрито в Непалю навіть найстарший памятник індийский, котрий показує місце, де Будга уродив ся. Памятник той виставив около року 239 перед Хр. король Асока, внук короля Чандраґупта, котрий запамятав ще часи Александра Великого короля Македоньского. В тих часах був Будга і его дїяльність ще досить добре в памяти людий, іменно же в памяти пануючих родів і можна длятого вірити, що то, що розповідає Асока, есть правдою.

В Неаплю, краю на півночи Індиї, положенім під самими горами Гімаляя, коло Ніґліви, там, де нинї стоїть село Конаґама, знаходить ся „ступа“ (нагробник з якоюсь памяткою) Будги а коло неї памятник, нагадуючий на „ступу“, котрий виставив ще король Асока. Археольоґ др. Фарер, вибрав ся був передторік в сю сторону, щоби тут робити розкопи і пошукувати за памятками з глубокої старини. Стало ся однакож так, що він замість коло Ніґліви зійшов о 15 миль дальше на північний всхід з відпоручником непальского резидента, і тут знайшов богато понищених ступ, а коло них стовп, який казав тут виставити король Асока. Той стовп виставав на 10 стіп понад румовище з могил і нагробників і був цїлий вкритий написями і знаками, які тут поробили богомольці. Найстарша напись походила з 9 століття нашого числення. Др. Фарер звернув увагу на стовп Асоки і казав розгорнути землю доокола него на 14 стіп глубоко. Показало ся тогди, що на стовпі була напись, яку казав зробити ще король Асока. В тій написи каже Асока, що він в яких 20 лїт по своїм вступленю на престол (отже около 239 р. перед Хр.) зайшов до города в Люмбінї, щоби тут поклонити ся (Будзї) та виставив тут всїлякі ступи і отсей стовп на тім місци, де Будга народив ся, на спомин сеї щасливої події для грядущих поколїнь.

Може на яких 18 миль на північний всхід від сего стовпа знаходить ся просторе румовище, розвалини всїляких ступ, монастирів і палат. Румовище се вкриває лїс і оно тягне ся яких пять миль (анґлійских) від села Амулї до Тіляура Кот над Бонґанґом. Румовище то має 7 миль доокола. То есть місце, де колись стояло Капілявасту, столиця Суддгодана, батька Будги. Місце се виглядає й нинї так само опустїле, як в тім часї коли тут був славний хіньский путник Гієн Цанґ. По сїм хіньским путнику, котрий в роках межи 629 а 635 по Хр. їздив через 10 лїт по Індиї, лишив ся документ, в котрім описує свою подорож і каже, що був також на тім місци, де стояла колись Капілявасту, з котрої тепер лишило ся румовище, та що видів той стовп, котрий поставлений на тім місци, де була комната, в котрій спала королева Мая, мати Будги.

XIV.

Дощева пора. — В глубинї острова. — Дерево, що цвите раз на шїсдесять лїт. — Гора Адама. — В рест-

— Хто хоче займати ся годівлею дробу, повинен насамперед розважити, на що він то має робити: чи на то, щоби мати богато великих яєць, чи може ліпше щоби годувати дріб на заріз, в сім случаю очевидно більше на продаж як для власного ужитку. То мусять рішати місцеві відносини. На малім обійстю не треба держати всілякі раси курий, бо зі всїх не буде хісна, зведуть ся; де же можна держати окремо курки в тій порі, коли они несуть ся на покладки, там можна впрочім пускати всї раси разом. Добре єсть насаджувати квочки вчасно, але тогди в цьвітни і в маю, коли ще буває досить холодно, треба куряток дуже доглядати. Молоді курочки, коли добре ховані, повинні вже в падолисті нести ся. Годоване курий в лїті не робить великих трудностий; треба лиш на то вважати, щоби они мали де шукати собі поживи іменно всілякі комахи. А не треба забувати, щоби дріб мав завсїгди сьвіжу чисту воду. В зимі треба давати дробови зрана теплий корм мішанину з варених бараболь, бураків, ячмінних круп, пшеничного ґрису, дрібочки живного вапна і води, а по полудни кукурудзи. До води, в зимі трохи загрітої, треба від часу до часу кинути кусник копервасу. На мясо і на яйця добре годувати курки доркінґи; великі яйця несуть італїяньскі курки, котрі несуть ся добре також і в зимі. Курки треба що три роки віднавляти. При добрім ходженю коло дробу, будуть курки нести яйця, з котрих 15 до 16 штук важить кільо.

Всячина господарска.

— Цьвіти вазонкові, коли висхнуть і зівянуть, треба зараз поставити у воду так, щоби вода закрила цілий вазонок. Вода повинна бути трохи тепла і вазонок повинен в ній доти постояти, доки ще виходять баньки з води.

— Чай з листя суниць. Суть люди, що люблять ліпше чай з листя суниць як хіньский чай. Найліпше на такий чай листє з лісних суниць, а ще ліпше з зарінкових. На чай збирає ся молоденьке листє, таке, що ледви що розвинуло ся, сушить ся в тіни, і пряче ся або в деревляні скринки або в паперові коробки та мішочки і переховує в сухім місци.

— Пране вельонів. Білі вельони пере ся в мірно горячій воді з милом а по викрученю полоче ся в студеній воді з керниці. Відтак синить ся їх, крохмалить ся, та розплескує ся на долони доти, доки аж не підосхнуть; опісля розвішує ся їх, щоби зовсім висхли. Чорні вельони пере ся в сьвіжій воловій жовчи, котру розпускає ся в горячій воді, в той спосіб, що мочить ся в ній вельон, а відтак виполїкує ся в студеній воді. Щоби їх зробити штивними, зароблює ся слабо ґуму з водою і перетягає ся їх через ту воду, а відтак розплескує ся на долони і сушить ся.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— Безплатну науку практичного пасічництва для членів товариства „Сільский господар в Олеську" буду уділяти почавши від 15-го мая кождої пятниці і суботи перед полуднем а від 15-го червня що день, окрім неділь і сьвят — о скілько на роботу в пасіці позволить погода і тепло. На сю науку можуть приходити і сини селян-членів товариства. Хотячі користати з сеї науки повинні мати полотнянну одежу (полотнянку) і ситце на лице охороняюче від ужаленя пчіл. По полудни науки подавати не буду. — *Юлїян Дуткевич*, Дубе, п. Пониква.

— В низшій школї рільничій в Ягольници розпочинає ся новий рік шкільний. Школа ся має за ціль образувати передовсім синів господарских на практичних господарів. Услівя принятя такі: 1) Внести подане найдальше до 31 мая (без стемпля до дирекциї школи в Ягольници і до подання приложити: метрику на доказ скінченого 16 року житя; сьвідоцтво з укінченя з добрим поступом школи народної і сьвідоцтво з науки доповняючої; сьвідоцтво моральности і дотепершного занятя, виставлене урядом парохіяльним і зверхностию громадскою та доказ, що родителї мають грунт; сьвідоцтво здоровля і шпіленої віспи від лїкаря. — 2) В означенім дни треба зробити вступний іспит. Сини селян, що мають власне господарство мають першеньство перед иншими кандидатами і без взгляду на стан маєтковий дістануть безплатне удержане. Однакож кождий вступаючий до заведеня повинен заосмотрити ся в достаточне біле (без постелї) і 7 зр. на нові чоботи (побіч 1 пари готової). Звертає ся увагу духовеньства, судів опікунчих і зверхностий громадских, що до школи в Ягольници можна віддавати сироти, котрі мають бути властителями рільного господарства. Близших відомостий уділяє дирекция школи рільничої в Яголньици, почта в місци.

— Стан засївів на Угорщині по 30 цьвітня: Пшениця по більшій части вдоволяюча; жито пересічно вдоволяюче; овес спізнив ся трохи в розвою; кукурудза потерпіла від непогоди, а бураки цукрові і пастівні від шкідників.

— Цїна худоби на львівскім торзі: За воли пересічної живої ваги 400 до 500 кільо плачено по 25 до 31 зр.; за корови пересічної ваги 350 до 500 по 23 до 28 зр.; за бугаї пересіч. жив. ваги 400 до 600 по 24 до 30 зр. за 100 кільо. Мясо в різници: задне по 44 до 46 кр., переднє по 45 до 52 кр. за кільо. — На віденьский торг привезено дня 4 мая: 4135 телят, 1246 живих а 1313 патрошених свиний і 293 патрошених овець та 2271 ягнят. Плачено: патрошені телята по 34 до 42 кр., ліпші по 44 до 52 кр., найліпші по 54 до 58 кр. — Підсвинки плачено 39 до 47 кр.; патрошені тяжкі свині по 46 до 52 кр., найліпші по 48 до 54 кр. — Патрошені вівці плачено по 35 до 42 кр. за кільо. Ягнята за пару по 4 до 13 зр.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 6 мая. В виду очевидних змін у внутрішній політицї уважають в тутешних кругах політичних за річ можливу, що Рада державна буде незадовго скликана.

Ню-Йорк 6 мая. Войско американьске заняло Сан Фернандо і виперло Филипинців.

Одеса 6 мая. В Николаєві були через кілька днів великі розрухи антисемітскі. Убито кілька осіб.

Люблянa 6 мая. Вчера від самого рана падав тут снїг.

Мадрит 6 мая. В Ішпанії, в Аліканті спала саранча і вкрила землю на 18-кільометровім просторі.

гавзї. — Вандрівка в охрестности Канді. — Немилі додатки. — Ботанїчний город в Переденія. — Назад до міста. — На сінґальскім представленю. — В дальшу дорогу.

Дня 6 жовтня! Перший дощ відколи ми виїхали з Европи! Але й який дощ! Лле як з коновки. Досьвіта около пятої години, хоч' не хоч' мусиш вставати, бо в недалекій будгайскій сьвятини бють вже в металевий тамтам (рід решітки) і дзвонять тим так, що годі вже спати. Отже на віз і поза місто!

Ідемо до Тельденсі під горами. Чудесна дорога, котра дала нам можність пізнати сторони острова лежачі подальше від міст. Була шеста година, коли ми вибрали ся в дорогу. Темнота ще не зовсїм була прояснила ся. Хмари як би величезні филї плавали доокола вершків гір, а сонце зійшло в білявім сьвітлї. Чудно красний вид представив ся нам з високо положеної дороги на долину Думбри, котрою пливе ріка Магавелї, а щастє особливо нам сприяло, бо ми побачили денеде пальму талїпот в повнім розцьвітї: горде се дерево, що доходить иноді і до 100 стіп висоти, як би хотїло звертати увагу на себе, стоїть осторонь від других, окремо самотне, а біложовтавий цьвіт займає цілий єго високий вершок, котрий ломить ся, скоро відцвите, бо хоч се дерево доходить і до шісдесять літ, то за цілий той час лиш раз цвите. Вздовж дороги і низше в долинї тягнуть ся попри пальмові гаї і поміжи ними рожеві поля; они пороблені терасовато а воду до них спроваджують рурами із сусїдних гірских потоків. Та й тут людска рука не потребує богато роботи, бо сама природа обсипує обильно чоловіка своїми дарами.

Коли ми переїхали через ріку, на котрої берегах ростуть величезні бамбусові корчі та напороти та хилять ся у мутну воду, що несе богато глини, їхали ми добрих дві години самими плянтациями какаового дерева; на тих піби деревах ніби корчах звисали просто з пня тяжкі, червоно-брунатні овочі по сорок ба й по пятьдесять на однім пни. Десь при дорозї показало ся иноді мале сінґальске сільце з нужденними хатами, котрих жителї цікаво на нас споглядали, а наймолодше поколїнє, розуміє ся, що в райскім одїню, втікало від нас як би від злих духів або від кобри. Ми їхали щораз дальше і дальше а гори виступали щораз випразнійше, з поміжи котрих визначала ся особливо висока на 2260 метрів гора Адама або Адамспік. Єсть то сьвята для будгістів гора, бо на єї голім вершку єсть площа довга на 21 метрів, а на 10 метрів широка, обведена доокола муром, на котрої середині стоїть мала, отверта будгайска сьвятиня. Посеред тої сьвятинї виставе скала, а на тій скалї знаходить ся „сріпадам" або „сьвята стопа" — слїд від ноги Будги, котрий стояв тут тогди коли підняв ся до неба. Тота „сьвята стопа" то проста собі ямка в камени, котрій досить незручно надано вид людскої стопи. Она — як кажуть — має бути обведена доокола золотими рамцями і висаджена дорогим камінем. Але тота „сьвята стопа" єсть так само сьвята і для брамаців і для магометан, бо брамани вірять в то, що тут станув їх бог, коли зійшов з неба на землю, а магометани кажуть, що тут стояв Адам через 1000 лїт і плакав по тім, коли Господь Бог вигнав єго з раю.

(Конець буде).

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).